

Tarih : 28.12.2021

Sayı : 2021 / 7

Konu : 2022 Yılı İçin Binek Otomobil İktisabında Dikkat Edilecek Hususlar.

21.12.2021 tarihli ve 31696 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 317 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğiyle Gelir Vergisi Kanunu'nun çeşitli maddelerinde yer alan maktu had ve tutarlar (533 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle) % 36,20 olarak tespit edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak 2022 takvim yılında uygulanacak olan had ve tutarlar tespit edilmiştir.

Buna göre, 2022 takvim yılında uygulanmak üzere 193 sayılı Kanununun 40'ıncı maddenin birinci fıkrasının;

- (1) numaralı bendinde yer alan kiralama yoluyla edinilen binek otomobillerinin her birine ilişkin aylık kira bedeli **8.000,00-TL**, gider olarak indirim konusu yapılabilecek özel tüketim vergisi ve katma değer vergisinin toplam tutarı **200.000,00-TL**,

- (7) numaralı bendinde yer alan amortisman olarak indirim konusu yapılabilecek tutar; özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç **230.000,00-TL**, vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hallerde **430.000,00-TL**,

Olarak tespit edilmiştir.

2022 hesap döneminde iktisap edilecek olan binek otomobiller sebebiyle dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda örnek üzerinden açıklanmıştır.

Örnek-

XYZ A.Ş. 2022/Ocak döneminde KDV ve ÖTV hariç 300.000,00-TL'lik (2.000cm³ üstü motor silindir hacimli) bir binek otomobil alımı yapmıştır.

Buna göre fatura detayı aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Binek Oto Vergisiz Bedeli: 300.000,00-TL
- ÖTV Oranı: %220
- Faturadaki ÖTV Tutarı: 660.000,00-TL (300.000x%220)
- KDV Oranı: %18
- Faturadaki KDV Tutarı: 172.800,00-TL [(300.000+660.000)x%18]
- Vergilerin Toplamı: 832.800,00-TL
- Fatura Toplamı: 1.132.800,00-TL

Yukarıda yer alan açıklamalar sonucunda;

➤ XYZ şirketinin almış olduğu binek otomobil için faturada yer alan KDV ve ÖTV tutarları toplamı olan 832.800,00-TL'nin sadece 200.000,00-TL'si gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabilecek olup, 200.000,00-TL'yi doğrudan gider yazmak veya otomobilin maliyetine dahil ederek amortisman suretiyle dönemler itibariyle giderleştirmek mükelleflerin seçimlik hakkı olacaktır.

➤ XYZ şirketinin almış olduğu binek otomobil için faturada yer alan vergisiz binek otomobil tutarı olan 300.000,00-TL'nin sadece 230.000,00-TL'si için ayrılan amortisman tutarı

indirim konusu yapılabilecek, geri kalan 70.000,00-TL için ayrılan amortismanlar kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınmayacaktır.

➤ XYZ şirketinin almış olduğu binek otomobilin ikinci el olması durumunda faturada ÖTV ve KDV tutarı yer almayacağı için binek otomobil için amortisman yoluyla gider yazılabilecek tutar 430.000,00-TL olacaktır.

Yukarıda yer verdiğimiz açıklamalar doğrultusunda mükellefler tarafından yapılması gereken muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olmalıdır.¹

1. İhtimal (KDV ve ÖTV'nin Doğrudan Gider Yazılması)

01/01/2021	
770 KDV+ÖTV'nin Doğrudan Gider Yazılabilir Kısmı	200.000,00
254.01 Taşıtlar	932.800,00
254.01.001 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı Gider Yazılabilir)	230.000,00
254.01.002 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı KKEG)	702.800,00
102 Banka	1.132.800,00

2. İhtimal (KDV ve ÖTV'nin Binek Otomobilin Maliyetine Atılması)

01/01/2021	
254.01 Taşıtlar	1.132.800,00
254.01.001 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı Gider Yazılabilir)	430.000,00
254.01.002 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı KKEG)	702.800,00
102 Banka	1.132.800,00

Mükellefler tarafından amortisman ayrılma dönemlerinde yapılması gereken muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olmalıdır. (Geçici vergi dönemleri ihmal edilmiş olup, kıst amortisman uygulaması farkının bertaraf edilebilmesi için aracın Ocak ayında alındığı varsayılmıştır.)

1. İhtimal (KDV ve ÖTV'nin Doğrudan Gider Yazılması)

31/12/2021	
770 Genel Yönetim Gideri	46.000,00
689 Diğer Olağan Dışı Gider Zararlar	140.560,00
257.01.001 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı Gider Yazılabilir)	46.000,00
257.01.002 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı KKEG)	140.560,00

2. İhtimal (KDV ve ÖTV'nin Binek Otomobilin Maliyetine Atılması)

31/12/2021	
770 Genel Yönetim Gideri	86.000,00
689 Diğer Olağan Dışı Gider Zararlar	140.560,00
257.01.001 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı Gider Yazılabilir)	86.000,00
257.01.002 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı KKEG)	140.560,00

¹ Binek otomobillerin gider yazılabilir kısımları ile gider yazılamayacak kısımlarını farklı alt hesaplarda takip etmek amortisman uygulamasında da pratiklik sağlanması açısından tavsiye edilmektedir.

Binek Otomobil Amortisman Tablosu				
Dönem	1. İhtimal (KDV ve ÖTV'nin Doğrudan Gider Yazılması)		2. İhtimal (KDV ve ÖTV'nin Binek Otomobilin Maliyetine Atılması)	
	770 GYG	689 KKEG	770 GYG	689 KKEG
	230.000,00	702.800,00	430.000,00	702.800,00
1.Yıl (2022)	46.000,00	140.560,00	86.000,00	140.560,00
2.Yıl (2023)	46.000,00	140.560,00	86.000,00	140.560,00
3.Yıl (2024)	46.000,00	140.560,00	86.000,00	140.560,00
4.Yıl (2025)	46.000,00	140.560,00	86.000,00	140.560,00
5.Yıl (2026)	46.000,00	140.560,00	86.000,00	140.560,00

Binek otomobilin satış aşamasında dikkat edilecek hususlar;

Binek otomobiller için gider kısıtlaması düzenlemesinin gelmesiyle birlikte satış aşamasında dikkat edilecek en önemli husus, dönem içerisinde amortisman yoluyla gider yazılan ancak kurum kazancının tespitinde gider olarak kabul edilmeyen tutarın vergiye tabi satış kazancının tespitinde de dikkate alınmayacak olmasıdır.

Yukarıdaki örnekten devam edecek olursak,

XYZ A.Ş. tarafından 2022/Ocak döneminde KDV ve ÖTV hariç 300.000,00-TL'ye (2.000 üstü motor silindir hacimli) satın alınan binek otomobil ÖTV ve KDV dahil 1.132.800,00-TL ile kayıtlara alınmış ve tüm amortismanı ayrıldıktan sonra 2027 Ocak ayında 2.000.000,00-TL'ye satılmış olması durumunda, 2027 hesap döneminde bu satış dolayısıyla yapılacak muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.²

01/01/2027	
102 Banka	2.000.000,00
257 Birikmiş Amortisman	1.132.800,00
257.01.001 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı Gider Yazılabilir)	430.000,00
257.01.002 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı KKEG)	702.800,00
254 Taşıtlar	1.132.800,00
254.01.001 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı Gider Yazılabilir)	230.000,00
254.01.002 34XYZ34 Plakalı Araç (Amortismanı KKEG)	702.800,00
679 Diğ. Olağan Dışı Gelir ve Karlar (Vergiye tabi olmayan gelir 702.800,00-TL)	2.000.000,00

Yukarıdaki örnekten görüleceği üzere amortisman süresi tamamlanmış bir araç satışında tüm satış tutarı ticari kar gibi görünse de bu tutarın 702.800,00-TL'si daha önceki dönemlerde KKEG yazılmak suretiyle vergi matrahının tespitinde dikkate alınmadığı için satış aşamasında da vergiye tabi bir kazanç olarak değerlendirilmeyecektir.

² KDV ihmal edilmiştir.

Bu sebeple 702.800,00-TL'lik tutarın kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde "Diğer İndirimler" sütununda ayrıca gösterilmek suretiyle kazanç üzerinden indirim konusu yapılarak kurumlar vergisi matrahından indirilmesi sağlanmalıdır.

KAZANÇIN BULUNMA ŞİHALİNDE İNDİRİLECEK İSTİSNA VE İNDİRİMLER	75	Teknogirişim Sermaye Desteği İndirimi (5746 s. Kanun Mad. 3/5)	76	Teknokent Sermaye Desteği İndirimi (4691 s. Kanun Geçişi Mad. 4)	77	Kapadokya Alanı Başkanlığına Yapılan Bağış ve Yardımlar ile Sponsorluk Harcamaları	78	Yatırım İndirimi İstisnası (****)	79	Diğer İndirimler

Sıfır Alınacak Binek Otomobiller İçin Güncel Vergi Oranları (26.10.2021 ÖTV oranlarıyla)

Motor Silindir Hacmi	Vergisiz Satış Fiyatı	ÖTV Oranı	KDV Oranı
1600 cm ³ 'ü Geçmeyenler	92.000-TL'ye Kadar	45%	18%
1600 cm ³ 'ü Geçmeyenler	92.000-150.000-TL Arası	50%	18%
1600 cm ³ 'ü Geçmeyenler	150.000-TL Üstü	80%	18%
1600 cm ³ - 2000 cm ³ Arası	170.000-TL'ye Kadar	130%	18%
1600 cm ³ - 2000 cm ³ Arası	170.000-TL Üstü	150%	18%
2000 cm ³ üstü	170.000-TL Üstü	220%	18%

Saygılarımızla,

Yeminli Mali Müşavirlik
A.Ş.